

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001640

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ЛНУ ім. Івана Франка № 918 від 14.07.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Столітня Ангеліна Сергіївна

2. Anhelina S. Stolitnia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-4356-8048

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 01-06-2026

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12539

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.07, 17.07.11, 17.07.21

Тема дисертації:

1. Репрезентація жіночої старості в українській прозі кінця XX — початку XXI століття.
2. Representation of Female Old Age in Ukrainian Prose of the Late 20th — Early 21st Centuries.

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена геронтологічному аналізу художньої репрезентації жіночої постаті в українській прозі кінця XX — початку XXI століття. Оскільки класифікації життєвих періодів не можна вважати вичерпними та універсальними, старість у дослідженні трактується максимально широко, що відходить від звичного календарного розмежування старості і не-старості. Старість, а особливо старіння, є нелінійним і тривалим процесом, тому основний акцент у визначенні та дослідженні цього віку стоїть саме на досвідчуванні через категорії тіла й тілесності, погляду та дисоціативних практик, пам'яті, а також наративних стратегій, завдяки котрим старі люди організовують історії про свої різні вікові ідентичності, формуючи зв'язок з наступними поколіннями. Теоретичним центром роботи є теза про старість як культурно та соціально сконструйований феномен, що свідчить про відхід від біомедичного дискурсу, в рамках якого геронтологія виникла на початку XX століття. Прицільна увага до вікової ідеології західної культури дозволяє панорамно дослідити старість як складний антропологічний досвід, що зачіпає зокрема гендерний вимір, адже стара жінка є маргіналізованою двічі: через свою ідентичність та вік. Тому українська проза останніх

десятиліть, що звертала увагу на доти непроговорені сюжети та непомічені постаті, стала плідним матеріалом для пошуку та аналізу моделей жіночої старості. Міждисциплінарний характер розвитку сучасної гуманітаристики, літературознавства зокрема, свідчить про теоретичні пошуки дефініції людини та людськості загалом. У цьому ключі еволюціонує й геронтологія: від медичної проблеми, навіть хвороби, старість потрапляє в силове поле соціальних наук, спричинивши виникнення культурологічної, літературної та феміністичної геронтологій. Саме існування кількох «геронтологій», що з різних теоретико-методологічних площин розглядають досвідний модус старості, й зумовлює актуальність вибору теми дисертації. Відтак мультидисциплінарне дослідження репрезентації жіночої старості в сучасній українській прозі виводить на перший план невидиму і неословлену, на першу погляд, фігуру, яка має потенціал переосмислення присутності та невидимості старої жінки у літературному та культурному дискурсах. У роботі розроблено концепцію літературознавчого аналізу постаті старої жінки як повноцінного культурного феномена й суб'єкта, окреслено та типологізовано основні моделі репрезентації жіночої старості в українському літературному каноні, що вплинули на традицію зображення старої жінки на сучасному етапі розвитку української прози, виявлено специфіку взаємодії простору пам'яті, тіла, мови, повсякдення та війни у фікціональній дійсності старих персонажок. Виснувано, що саме через розповідання історій та наративізацію життєвого досвіду старість стає органічною частиною літературознавчих зацікавлень, адже літературна геронтологія робить вік як антропологічну величину вагомим питанням для літературознавства. Феміністичні студії стають зв'язковою ланкою між культурою та літературою, що дозволяє простежити в українському літературному контексті дві осі репрезентації, однак чорнобильський текст, що прописує порожню есхатологічну дійсність, вияскравлює та виводить на перший план стару жінку, заторкуючи питання тілесності, мови, пам'яті, міжгенераційних зв'язків та ідентичності, що цілком змінює способи репрезентації старої жінки в художніх текстах наступних десятиліть.

2. The thesis provides a gerontological analysis of the fictional representation of the female figure in Ukrainian prose of the late 20th and early 21st centuries. of female figures in Ukrainian prose of the late 20th and early 21st centuries. Since classifications of life stages cannot be considered exhaustive or universal, old age in this study is interpreted as broadly as possible, moving away from the conventional chronological distinction between old age and non-old age. Old age, and aging in particular, is a non-linear and prolonged process; therefore, the primary focus in defining and researching this stage of life is placed on the experience through the categories of the body and corporeality, the gaze and dissociative practices, memory, and narrative strategies through which elderly people organize stories about their various age identities, forming a connection with subsequent generations. The theoretical core of the research is the thesis that old age is a culturally and socially constructed phenomenon. This marks a shift away from the biomedical discourse in which gerontology originated at the beginning of the 20th century. A focused examination of the age ideology within Western culture allows for a panoramic study of old age as a complex anthropological experience. This experience inherently includes a gendered dimension, as the elderly woman is "doubly marginalized": both by her identity and her age. Therefore, Ukrainian prose of recent decades, which has turned its attention to previously unspoken plots and unnoticed figures, has become fruitful material for the search and analysis of models of female old age. The interdisciplinary nature of contemporary Humanities, and literary studies specifically, reflects a theoretical search for a definition of "the human" and "humanity" in general. Gerontology has evolved in a similar vein: transitioning from being viewed as a medical problem or even a disease, old age has entered the sphere of the social sciences, giving rise to cultural, literary, and feminist gerontologies. The existence of these multiple "gerontologies," which examine the experiential mode of old age from various theoretical and methodological perspectives, underscores the relevance of this dissertation. Consequently, this multidisciplinary study of the representation of female old age in contemporary Ukrainian prose highlights a seemingly invisible and unspoken figure, offering the potential to rethink the presence and invisibility of the old woman in literary and cultural discourses. The study develops a framework for the literary analysis of the old woman as a distinct cultural phenomenon and subject. It outlines and typologizes the primary models of representing female old age within the Ukrainian literary canon that have influenced contemporary traditions. Furthermore, it identifies the specific interactions between memory, space, the body, language, everyday life, and

war within the fictional reality of old female characters. The research concludes that through storytelling and the narrativization of life experience, old age becomes an organic part of literary scholarship; literary gerontology establishes age as a significant anthropological variable. Feminist studies serve as the bridge between culture and literature, revealing two axes of representation within the Ukrainian context. Notably, the "Chornobyl text" brings the old woman to the fore, addressing issues of corporeality, language, memory, and intergenerational bond, thereby fundamentally transforming the modes of representing old women in the fiction of subsequent decades.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Столітня А. Роман Софії Андрухович «Катананхе»: деструкція і пересотворення міфу про жіноче старіння. Слово і Час. 2025. Вип. 3. С. 71–83. DOI: <https://doi.org/10.33608/0236-1477.2025.03.71-83>
- 2. Столітня А. Винайдення жіночої старості: досвіди жіночого старіння як практика повсякденного життя в сучасній українській малій прозі. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. 2025. Вип. 41. С. 280–288. DOI: <https://doi.org/10.33402/ukr.2025-41-280-288>
- 3. Столітня А. За горизонталлю життя: простір старості в інтелектуальному романі Валерія Шевчука «Кросворд». Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2025. Вип. 94. С. 339–344. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-2-47>
- 4. Столітня А. Самі собі чужі: спроба міжпоколінневого та міжкультурного діалогу в романі Анни Грувер «Нерухомість». Studia Polsko-Ukraińskie. 2025. Vol. 13. P. 143–157. DOI: <https://doi.org/10.31338/2451-2958spu.13.8>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0124U002318

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галета Олена Ігорівна

2. Olena I. Haleta

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4137-0641

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=5oNu3HIAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філоненко Софія Олегівна

2. Sofiya O. Filonenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1023-468X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=_rgulAUAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гайдаш Анна Владиславівна

2. Anna V. Gaidash

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8200-2875

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57752539100;
<https://scholar.google.com/citations?user=xJVi3q0AAAAJ&hl=en>

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маценка Світлана Павлівна

2. Svitlana P. Macenka

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1373-2887

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57227744000;

<https://scholar.google.com/citations?user=cNeXBIGAAAAJ&hl=de>; Web of Science Researcher ID: 2273495

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варецька Софія Олександрівна

2. Sofiya O. Varetska

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1304-323X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=sdn_pScAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заклучні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Бандровська Ольга Трохимівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Бандровська Ольга Трохимівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Жак Ольга Володимирівна

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна